

Középszintű szóbeli érettségi témakörök – 2023.

Ének-zene

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 5. § (2) bekezdése értelmében továbbra is hatályos 40/2002. (V. 24.) OM rendeletnek megfelelően **húsz tételt** kell összeállítani. A tételsor A-B-C altételsorokból áll. Az A-B-C altételsorokat külön kell szerkeszteni, a **húsz „A”**, a **húsz „B”** és a **húsz „C” altételből** a vizsgázó külön-külön húz.

A szóbeli vizsga időtartama: 15 perc

Az altételek jellemzői:

„A” altétel: Egy népdal éneklése szöveggel (2 versszakkal) emlékezetből, valamint az énekelt népdal elemzése emlékezetből a követelményekben meghatározott szempontok szerint. Általános követelmény az énekelt anyaghoz kapcsolódó népzenei ismeretek kifejtése: keletkezés, téma- és funkció szerinti besorolás. Az énekelt daltól függően a vizsgázó megemlítheti a történeti vonatkozásokat, a népszokásokhoz, jeles napokhoz való kapcsolódásokat, vagy a műzenei kötődést. Az altételek minden esetben tartalmazzák a népdalok kezdő sorát, valamint az elemzés főbb szempontjait!

„B” altétel: Egy műdal vagy zeneműrészlet éneklése, továbbá az énekelt anyaghoz kötődő általános zenetörténeti, történelmi ismeretek, a társművészetekkel való kapcsolatok (irodalom, képzőművészet, építészet) vázlatos kifejtése.

Hangszeres szemelvények esetében az előadás történhet énekelve (szolmizálva vagy abszolút nevekkel), illetve előadhatók a vizsgázó által választott hangszeren. Ez utóbbi esetében a hangszert (kivétel: zongora) a vizsgázó biztosítja.

Az altételek minden esetben tartalmazzák a műdalok vagy műzenei szemelvények szerzőjét és a mű címét, valamint az éneklési (kottából vagy emlékezetből történő) és az elemzési feladatokat! Elemzési feladatok esetében csak tiszta kottaképből elemezhet a vizsgázó.

„C” altétel: Egy középnehéz, periódus terjedelmű, modulációt nem tartalmazó dallam lapról olvasása szolmizálva vagy hangnévvel, 2# - 2b-ig terjedő hangnemekben. A lapról olvasás tempóját a vizsgázó határozza meg. Éneklés közben ajánlott a vizsgázó számára a mérőzés, az ütemezés. A kapott dalanyagot nem kötelező a kottában megadott abszolút hangmagasságban énekelni, kivéve a hangnévvel történő éneklés esetén.

A lapról olvasási felkészüléshez ajánlott szakirodalom:

- Kodály zenepedagógiai művei, Editio Musica, Budapest, 1945
- **Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok I. – II., Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., 1995**
- J. S. Bach: Olvasókönyv szolmizálóknek, Editio Musica, Budapest, 1945
- Németh – Nógrádi – Pusker: Szolfézs antológia, Zeneműkiadó, Budapest, 1984
- Zenei antológia (szerkesztő: Kerényi Eszter), Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., 1997

„A” altételek (népzene)

1. A bolhási kertek alatt...
2. A nagy bécsi kaszárnyára...
3. A Vidróczki híres nyája...
4. Annyi bánat a szívemen...
5. Béreslegény...
6. Szivárvány havasán...
7. A citrusfa...
8. Elindultam szép hazámból...
9. Felülről fúj az őszi szél...
10. Gyújtottam gyertyát...
11. Hej, rozmaring...
12. Bús a kis gerlice madár....
13. Kossuth Lajos azt üzente....
14. Csorda pásztorok...
15. Magos kősziklának oldaláról...
16. Megrakják a tüzet...
17. A csitári hegyek alatt...
18. Röpülj páva, röpülj...
19. Tiszán innen, Dunán túl...
20. A vizsgázó által szabadon választott nemzetiségi népdal vagy más nép dala, mely eredeti-nyelven is előadható. Ennek kottáját a vizsgázó a szóbeli vizsgán átadja a bizottságnak.

„B” altételek (Műzene)

1. Arezzo: Guido: Ut queant laxis
2. Moniot D'Arras: Nyári ének
3. Tinódi: Egervár viadaláról való ének...
4. A. Vivaldi: A négy évszak – Tél téma szolmizálva....
5. J. S. Bach: Parasztkantáta – kórus részlet
6. J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek - korál dallam
7. G. F. Handel: Judas Maccabeus c: operából - Győzelmi dal – kórus részlet
8. J. Haydn: Szerenád
9. W. A. Mozart: Vágyódás a tavasz után
10. L. v. Beethoven: A mormotás fiú dala
11. L. v. Beethoven: IX. Szimfónia IV. tétel - Örömóda
12. J. Brahms: Bölcsődal
13. R. Schubert: A pizstráng
14. Erkel Ferenc: Hunyadi László Opera - Meghalt a cselszövő
15. G. Verdi: Nabucco Opera – Rabszolgák kara
16. F. Mendelssohn – Bartholdy: e moll Hegedűverseny I. tétel - főtéma
17. M. Ravel: Bolero – a téma első része
18. Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus – zsoltár dallam
19. Bartók Béla: Este a székelyeknél
20. A vizsgázó által szabadon választott bármely XX. századi vagy kortárs zenemű részlete. Ennek kottáját a vizsgázó a szóbeli vizsgán átadja a bizottságnak.